

Utenriksdepartementet
v/Utenriksminister Ine Eriksen Søreide
Postboks 8114 Dep.
0032 Oslo

24. juni 2019, Oslo

Demonstranter som utøver sine politiske rettigheter i Honduras må beskyttes mot en stadig mer autoritær regjering

De undertegnede organisasjonene i Mellom-Amerikaforum uttrykker sin sterke bekymring for menneskerettighetssituasjonen i Honduras, spesielt sett i lys av den ekstreme voldsbruken mot de siste månedenes protester. Befolkningens grunnleggende rettigheter blir daglig krenket og det er nødvendig med et internasjonalt press for å stoppe den politiske volden mot demonstranter, sivilsamfunnsorganisasjoner og deres ledere i Honduras.

Den politiske krisen i Honduras har stadig eskalert siden statskuppet i 2009. Situasjonen ble tydelig forverret etter det ulovlige presidentvalget i 2017, da sittende president Juan Orlando Hernandez (JOH) ble gjenvalgt i strid med landets grunnlov.

Den 26. april startet mobiliseringer mot privatiseringen av helse- og utdanningssektoren, som nå har utviklet seg til et folkelig og landsdekkende opprør. I en kontekst preget av store korrupsjonsanklager, autoritære tiltak og narko-korrupsjon, har protestene tatt opp igjen kravet fra etter valget i 2017 om JOHs avgang. Det er daglig blokkeringer av flere hovedfartsårer og grenseoverganger, og det har vært forsøk på å blokkere flyplassen i hovedstaden. De økonomiske tapene er i millionklassen. Regjeringen har møtt protestene med politi og militære som bruker tåregass og kuler mot demonstrantene¹. Samtidig foregår det en omfattende svertetekampanje mot protestene og organisasjonene på nasjonale tv- og radiokanaler og på sosiale medier².

Regjeringens voldelige svar mot protestene har foreløpig ført til flere hundretalls skadde. Komiteen for familiemedlemmer av forsvunne og anholdte i Honduras (COFADEH) melder i sin rapport om 42 demonstrasjoner og 136 protestmarkeringer som ble voldelig undertrykket av væpnede sikkerhetsstyrker i perioden 6 mai til 9 juni³. Videre melder de om 4 drap, 33 sårede avslag- eller skytevåpen, 36 har blitt banket opp, 3 tilfeller av tortur, 48 ulovlige anholdelser, 32 drapstrusler og ett tilfelle av politisk motivert straffeforfølgelse. COFADEH rapporterer også om bruk av paramilitære styrker til å infiltrere demonstrasjonene og om generelle trusler og trakassering av organisasjoner, menneskerettighetsforsvarere og journalister.

De voldelige reaksjonene fra regjeringen fortsetter. Landets sikkerhetsminister uttalte søndag 9. juni at protestenes formål er å destabilisere landet, og at det ikke vil tolereres⁴. Han var tydelig på at regjeringen vil gi politiet fullmakt til å arrestere «alle de må» for å sette en stopper for demonstrasjonene. Dette foregår samtidig mens strafferetten i landet reformeres. Reformene, som

---

¹ <https://criterio.hn/2019/06/13/policia-reprime-nuevamente-con-balas-y-gases-en-honduras/>

² <https://oacnudh.hn/comunicado/>, <https://www.cejil.org/es/condenamos-represion-manifestantes-salud-y-educacion-honduras>

³ <http://defensoresenlinea.com/wp-content/uploads/2019/06/INFORME201912junio.pdf>

⁴ <https://criterio.hn/2019/06/10/secretario-de-seguridad-tilda-de-grupuscuro-a-poblacion-que-protesta-y-amenaza-con-mas-represion/>, <https://criterio.hn/2019/06/10/hernandez-envia-a-sus-soldados-a-reprimir-al-pueblo/>

trer i kraft i november, vil likestille demonstrasjoner av sivilsamfunnet med organisert kriminalitet (artikkel 540). Derfor kan befolkningen i Honduras ikke delta i marsjer, protester eller annen aktivitet som anses å forårsake offentlige forstyrrelser, fra og med november.

Som et tilsvarende svar til regjeringens forsøk på å privatisere helse- og utdanningssektoren, ble det i slutten av april opprettet en sammenslutning av forbund og sivilsamfunnsorganisasjoner kalt Plattformen til forsvar for helse og utdanning i Honduras. Ettersom regjeringen ikke har imøtekommet deres krav, har denne nå kalt inn til en alternativ folkelig dialog. De siste rapportene sier at transportbransjen og deler av politiet har sluttet seg til streiken, hovedveiene som knytter landets største byer er blokkert og hovedstaden begynner å bli rammet av mangel på drivstoff og matvarer. I tillegg markeres 28. juni ti år siden statskuppet mot Manuel Zelaya, noe som sannsynligvis vil føre til større demonstrasjoner.

Under dagens politiske omstendigheter i Honduras advarer de undertegnede organisasjonene om den uakseptable situasjonen som Honduras' befolkning befinner seg i. De kommende ukene vil protestene kunne eskalere ytterligere og situasjonen kan bli stadig mer kompleks og voldelig. I tråd med Mld. St. 10 (2014-2015) og regjeringens erklærte mål om å fremme menneskerettigheter, demokratiprinsipper og beskyttelse av menneskerettighetsforkjempere, oppfordrer vi regjeringen til å følge nøye med på situasjonen og den nye utviklingen i de kommende dagene. Vi og våre samarbeidspartnere i Honduras kan gjerne bistå med mer informasjon om landets situasjon.

De undertegnede organisasjonene ber den norske regjeringen:

- Den norske regjeringen bør kreve at honduranske myndigheter respekterer menneskerettighetene, særlig retten til fredelige demonstrasjoner. Krisen må løses med demokratiske midler.
- Å minne honduranske myndigheter om anbefalingene fra de universelle og regionale menneskerettighetsmekanismene, om at opprettholdelse av offentlig orden er de sivile sikkerhetsstyrkenes ansvar, og at de må overholde de grunnleggende prinsippene om bruk av makt og våpen.
- Å kreve etterforskning og rettsforfølgelse av de ansvarlige for drap og menneskerettighetsbrudd i landet.
- Å undersøke mulighetene for å samarbeide med, eller støtte aktuelle FN-organer og andre internasjonale instanser som kan beskytte demonstrantene i Honduras og bidra til dialog.

Vennlig hilsen

Norsk Folkehjelp

Caritas

Det norske menneskerettighetsfond

Fokus

Utviklingsfondet

Peace Brigades International, PBI-Norge

Latin-Amerikagruppene i Norge (LAG)